

Aan de raadsleden en burgercommissieleden

Financien en control

Helmond, 21 september 2012
Onderwerp: Aanbieding Programmabegroting 2013

Ons kenmerk: 1299006522
Uw kenmerk:

Doorkiesnr.: 587237
Uw brief d.d.:

Geachte raadsleden en burgercommissieleden,

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2013 aan.

Ook dit jaar zijn we er weer in geslaagd om een sluitende begroting te presenteren. De onrust rond de euro, de haperende economie, de ontwikkeling van de woningmarkt en de kabinetswisseling zorgen echter voor veel onzekerheden. Bij de voorjaarsnota werd voorzien dat nieuwe rijksbezuinigingen op ons af komen. De gevolgen daarvan blijven moeilijk in te schatten. We moesten daarbij ook constateren dat er geen structurele ruimte meer is voor nieuwe zaken. Dit alles leidde tot een beleidsarme voorjaarsnota ter voorbereiding op deze begroting. Inzet daarbij was om zo goed mogelijk te anticiperen op onzekerheden. Centraal daarbij stond het afdekken van de grootste risico's, met name op het gebied van het verloop van het aantal uitkeringsgerechtigden en de grondexploitatie.

Verder was er in de voorjaarsnota ook aandacht voor onze ambities op langere termijn. Tot en met 2015 zijn deze ambities geborgd in de lopende plannen zoals het investeringsprogramma, meerjarenprogramma stedelijke vernieuwing, strategische investeringen en Samen investeren. Voor de periode na 2015 is financiële ruimte gecreëerd om ook invulling te kunnen geven aan de ambities van de nieuwe stadsvisie. Uiteraard zal het spanningsveld tussen middelen en ambities meer dan ooit vragen om het stellen van prioriteiten, faseren en slim benutten van kansen.

Na de voorjaarsnota bent u bij raadsinformatiebrief RIB-47 van 26 juni jl. geïnformeerd over de gevolgen van de junicirculaire van het gemeentefonds. Op basis hiervan worden bij de begroting voorstellen gedaan ter invulling van aanvullende bezuinigingen. Bovendien is inmiddels duidelijk dat we, ongeacht de kleur van het nieuwe kabinet, niet ontkomen aan nieuwe naar verwachting forse bezuinigingen. Realisatie hiervan zal steeds vaker om fundamentele inhoudelijke keuzes vragen.

Tegelijkertijd bestaat er veel onduidelijkheid over de voorgenomen decentralisatie van taken en de houdbaarheid van de maatregelen uit het in de Tweede Kamer bereikte Voorjaarsakkoord. Kortom veel blijft onzeker, maar desondanks moeten we, daar waar mogelijk, anticiperen en in het belang van onze burgers de nodige voorbereidingen treffen.

Financieel perspectief

De economische ontwikkelingen en monetaire crisis blijven de overheidsfinanciën beheersen. Ondanks alles slagen we er in een sluitende begroting en een sluitend meerjarenperspectief te presenteren. Dit was alleen mogelijk door, boven op het reeds eerder vastgestelde bezuinigingspakket van € 13 miljoen, voorstellen te doen voor verdere bezuinigingen tot een bedrag van € 2,8 miljoen.

Verder moeten we rekening houden met meer bezuinigingen op rijksniveau. Deze zijn nodig om de rijksfinanciën op orde te brengen. Sommige landelijke politici kondigen zelfs aan meer dan evenredig te willen gaan bezuinigen op gemeenten. Dit kan zijn beslag krijgen in algemene, maar ook gerichte rijkskortingen. We ontkomen er niet aan om het rijksbeleid door te vertalen naar de gemeentelijke beleidsterreinen. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor burgers die te maken krijgen met een cumulatie van maatregelen. Zoals aangekondigd hebben we in deze begroting extra budget beschikbaar gesteld om hiermee de pijn daar waar nodig te verzachten.

In het streven om binnen de 3% EMU-norm van de Europese Commissie te blijven, bereidt het kabinet de Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) voor. Deze wet houdt echter onvoldoende rekening met het baten-lastenstelsel van gemeenten en invoering zal desastreuze gevolgen hebben voor de lokale overheden. De Wet Hof legt namelijk zware beperkingen op de mogelijkheden om te kunnen investeren en zal daardoor ook grote gevolgen hebben voor de (lokale) economie. Op 3 september jl. hebben Interprovinciaal Overleg, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Unie van waterschappen gemotiveerd en krachtig stelling genomen tegen deze wet en hebben in een gezamenlijke brandbrief de risico's hiervan onder de aandacht van de lijsttrekkers gebracht. Vooralsnog gaan de voorbereidingen voor deze wet door.

Impulsen

Er zijn geen structurele middelen beschikbaar voor het oppakken van nieuwe zaken. Daarom is er bij de voorjaarsnota voor gekozen om een aantal zaken met incidentele middelen te ondersteunen. Deze voornemens zijn verwerkt in deze begroting. Met name wordt er extra geld uitgetrokken voor veiligheid. De veranderende rol van de gemeente op dit gebied vraagt hierom. Verder is de deelname aan Brainport voor 2016 veilig gesteld. Ook wordt er in het investeringsprogramma € 2 miljoen extra uitgetrokken om de Knelpunten Sport op te kunnen lossen. Zoals afgesproken verschijnt de Nota Knelpunten Sport in 2013.

Bezuinigingen

In deze begroting worden voorstellen gedaan voor de invulling van een extra bezuiniging van € 2,8 miljoen. Hierbij is er voor gekozen om de beleidsvelden Veiligheid, Werk en inkomen, Zorg en Economische aangelegenheden te ontzien. Voor een groot deel realiseren we deze in de overhead- en bedrijfskosten. In het verlengde van de bezuiniging op de personele kosten (salariskosten) achten we het verantwoord om dit verder door te vertalen in de ondersteunende en faciliterende zaken en kosten voor inhuur e.d. Ofschoon dit in eerste instantie gezocht wordt in efficiency, zijn we ons bewust dat dit ook steeds meer druk zal leggen op de flexibiliteit en op het serviceniveau van onze organisatie.

Naast een bijstelling van het rentebeleid worden bezuinigingen voorgesteld op het gebied van ruimtelijke ordening (minder plankosten) en door besparingen op de kosten van onderhoud van de openbare ruimte. Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar onderdeel 3.1.3. Aanvullende bezuinigingen.

Algemeen maatschappelijke ontwikkelingen, waarbij ook krimpemde budgettaire mogelijkheden een rol spelen, vragen om een heroriëntatie op de toekomstige rol van onze gemeente in de samenleving. Wat voor type gemeente willen we in de toekomst zijn? Welke wettelijke taken hebben we al? Welke nieuwe taken komen op ons af en welke niet wettelijke taken willen we als gemeente (blijven) uitvoeren? En als slotvraag: op welke manier willen we een daarbij passende organisatie vormgeven?

Rijksbeleid / Decentralisatie rijkstaken

Op dit moment bestaat er veel onduidelijkheid over deze voorgenomen decentralisatie van taken en de houdbaarheid van de maatregelen uit het Voorjaarsakkoord. Denk daarbij aan:

- Het wetgevingstraject inzake Begeleiding AWBZ is vooralsnog stopgezet. Wel wijzen alle signalen erop dat er brede politieke steun bestaat voor het doorzetten van de decentralisatie in een nieuwe regeerperiode. De inhoudelijke en financiële randvoorwaarden voor de decentralisatie worden daarbij opnieuw bepaald. Op grond hiervan gaan de voorbereidingen door.
- De transitie van de Jeugdzorg gaat door. Het nieuwe wetsvoorstel Zorg voor Jeugd wordt eind 2012 / begin 2013 naar de Tweede Kamer gestuurd.
- Invoering van de Wet Werken naar Vermogen (WWnV) is controversieel verklaard. Momenteel is het onduidelijk of, dan wel in welke vorm, er een nieuwe wet komt. Inmiddels gaan voorbereidingen door voor die onderwerpen die niet direct afhankelijk zijn van de invoering van deze wet. Het betreft

vooral onderwerpen die gerelateerd zijn aan het Werkplein. Deze worden in samenwerking met de Peelregio gemeenten nader uitgewerkt.

Kortom, in het belang van onze burgers trachten wij zo goed mogelijk op deze ontwikkelingen te anticiperen en de nodige voorbereidingen te treffen.

Verder sluiten wij niet uit dat we de komende jaren te maken krijgen met de decentralisatie van meer taken naar de gemeenten om deze zo dicht mogelijk bij de burger te leggen. Dit sluit aan bij de eerder gekozen lijn: "Decentraal wat decentraal kan, centraal wat centraal moet". Bovendien staat het nieuwe kabinet voor grote uitdagingen zoals het vlot trekken van de woningmarkt. Het ligt voor de hand dat gemeenten bij dergelijke herstructureringen ook een belangrijke rol krijgen. Dit biedt ook weer nieuwe kansen, waarvoor wij onze verantwoordelijkheid zullen nemen. Deze ontwikkelingen zijn heel bepalend voor de veranderende rol van gemeenten. Een duidelijke trend daarbij is, dat (regionale) samenwerking steeds belangrijker wordt.

Ambities

Veel ambities zijn tot en met 2015 geborgd in de huidige plannen: investeringsprogramma, meerjarenprogramma stedelijke vernieuwing, strategische investeringen, mobiliteitsmatrix en Samen investeren. Daarnaast zijn kaders afgesproken voor ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld Automotive, die de komende jaren voortvarend zullen worden doorgezet.

Bij de voorjaarsnota is in het kader strategisch investeringen afgesproken om de lopende projecten tot en met 2015 af te ronden en de prioritering voor 2016 en later te koppelen aan de Stadsvisie. Daarbij is ook de financiële basis gelegd om dit financieel kracht bij te zetten. Parallel aan de begrotingsbehandeling wordt het traject van de verdere uitwerking van de Stadsvisie in samenwerking met de gemeenteraad en de stad vervolgd. Op basis van deze Stadsvisie zullen de prioriteiten en focuspunten (met name in de strategische investeringen) getoetst en opnieuw bepaald worden.

Een behoudend tarievenbeleid

Wij staan voor een verantwoord en behoudend tarievenbeleid. Voor 2013 kunnen we voor de algemene belastingen en leges volstaan met een inflatiecorrectie van 2,45%. Dit geldt niet voor de heffingen voor de inzameling van huishoudelijk afval en rioleringen; deze blijven gelijk aan de tarieven van 2012. Bovendien zullen we in 2013 een eenmalige korting verlenen van € 25 per aansluiting voor de rioolheffing en van € 60 per aansluiting voor de afvalstoffenheffing.

De tarieven leges Wabo (omgevingsvergunning) worden verhoogd van 2,3% naar 2,4% van de bouwkosten. Dit is nodig om een investering te kunnen bekostigen die noodzakelijk is om aan de wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. Verder zijn we gestart met de pilot parkeren, waarbij klantvriendelijkere systemen (eenheden) en tarieven centraal staan.

Bovendien heeft het Rijk aangekondigd om een maximumtarief voor rijbewijzen te gaan invoeren. Naar verwachting zal dit tarief substantieel onder het huidige tarief liggen. De grondprijzen voor woningbouw voor 2013 worden evenals de afgelopen jaren bevroren. De grondprijzen voor bedrijventerreinen en kantoren worden wel verhoogd met 2,45% voor Inflatiecorrectie.

Communicatie

De programmabegroting 2013 en deze aanbiedingsbrief plaatsen we met toelichting op de gemeentelijke website. Vanuit de gemeentelijke informatiepagina's in huis aan huisblad de Trompetter en de digitale nieuwsbrief verwijzen we hiernaar. Bij de presentatie is ook de pers geïnformeerd. Uiteraard benutten we alle (gemeentelijke) communicatiemiddelen om onze inwoners en ondernemers te informeren over deze begroting en de behandeling in de gemeenteraad.

Begrotingsbehandeling

De behandeling van de begroting start met een bijeenkomst op 25 oktober a.s., waarbij de raadsleden detail- en technische vragen kunnen stellen over deze begroting. Op woensdag 31 oktober is er een hooravond voor inwoners van Helmond en vertegenwoordigers van verenigingen en instellingen. Zij krijgen dan de gelegenheid om hun mening over deze begroting te geven aan de raadsleden.

Het uiteindelijke bestuurlijke en beleidsmatige debat vindt plaats op donderdag 8 november aanstaande vanaf 14:30 uur.

Tot slot

Ondanks dreigende rijksbezuinigingen zien we 2013 met vertrouwen tegemoet. Het wordt naar verwachting een jaar van hervormingen, bezuinigingen, pijnlijke maatregelen, decentralisaties, samenwerking en ook van uitdagingen en kansen. Met deze begroting hebben we een goede basis om te anticiperen op belangrijke ontwikkelingen, al blijven veel zaken nog ongewis en vragen deze om een flexibele grondhouding. Het wordt ook een belangrijk jaar voor onze ambities op langere termijn. We zijn volop in de race voor Culturele Hoofdstad. Verder gaan we samen met uw raad en onze burgers in de stadsvisie de richting bepalen voor onze toekomst. Daarbij gaat het om zaken zoals: waar willen we in 2030 als stad staan, regionale samenwerking, de veranderde rol van de gemeente, het benutten van sterke punten. Kortom waar gaan we naartoe en hoe denken we dat te bereiken? Uiteraard staat het sociale en maatschappelijk welzijn van onze burgers hierbij voorop. Samen gaan we de toekomst van onze stad perspectief geven onder het motto: Samen daadkrachtig.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Helmond,

De burgemeester
Drs. A.A.M Jacobs

de secretaris,
A.A.M. Marneffe R.A.

